

Circa 8. praeceptum.

1. *Qui falso testimonio consenserit, poenitens erit annis quinque.*
2. *Falsarius in pane, et aqua poenitentiam agat, quandiu vivit.*
3. *Si quis de proximo detraxerit, poenitens erit dies 7. in pane, et aqua.*

Circa 9 et 10. praeceptum.

1. *Rem alienam nefarie concupiscens, avarusque, poenitens erit tribus annis.*
2. *Si quis concupiscit fornicari; si Episcopus, poenitens erit annos septem; si Presbyter, quinque; si Diaconus, vel monachus, tres; si Clericus, aut laicus, annos duos.*

CAPUT VI.

De Satisfactione per Indulgentias.

92. *Quaest. 1.* Quid sit indulgentia, et quotuplex? R. Indulgentia est gratia, qua poena temporalis, pro peccatis debita remittitur extra Sacramentum, et Sacrificium per applicationem meritorum Christi, et Sanctorum ejus. Potestatem concedendi indulgentias extare in Ecclesia, ejusque usum fidelibus esse maxime salutarem, definitum est a Trid Sess. 25. Porro indulgentia alia dicitur integra, seu plenaria, quae omnem omnino poenam peccatis debitam in Purgatorio tollit; alia non integra sed partialis, quae unius, vel plurium annorum, vel dierum poenam remittit, scilicet, quantam deleret unius, vel plurium annorum poenitentia per canones imposita. Indulgentia plenaria a jubileo solum differt in privilegiis quibus-

dam, quae in tempore jubilei a Pontifice conceduntur ad dispensandum in votis, absolvendum a reservatis, cet.

93. *Quaest. 2.* Quanam causa requiratur ad concedendas Indulgentias? R. Requiritur pia, et justa causa, et proportionata effectui, et qualitati indulgentiae, ut docet Suarius. Nec contrarium docet S. Thomas; quamvis enim n. 4. *dist. 20. q. 1. a. 3.* neget requiri aequalitatem operum cum poena debita culpae, non negat autem aliquam proportionem cum culpa. Communis sententia censet nullam esse, et validam concessionem indulgentiae sine causa; sed ut opportune animadvertit Bellarminus, *subditorum non est judicare, utrum causa justa sit vel non; debent enim simpliciter existimare justam esse.*

94. *Quaest. 3.* Quanam condiciones necessariae sint ad lucrandas indulgentias? R. I. Ut eas lucraturus sit baptizatus. II. ut sit subditus concedentis. III. ut non sit excommunicatione irretitus. IV. ut sit in gratia, saltem quando ultimum opus praescriptum impletur, ut docet probabilior sententia, cui adheret Bened. XIV. in sua Const. *Inter praeteritos.* V. ut opus praescriptum sit honestum, saltem in objecto; quod si vitiatum sit aliqua culpa veniali, quae afficiat substantiam operis, puta si quis oret, vel det eleemosynam ob inanem gloriam, ille non lucratur indulgentiam, secus vero si venialis culpa non est circa substantiam, ut distractio, et similia. Ad lucrandam indulgentiam requiritur confessio etiam venialium, dum mortalia non sint. si in diplomate legatur *qui vere poenitentes, confessi*, cet. ut constat ex decreto S. Cong. approbato a Clem. XIII. Declaravit autem S. C. Confessionem posse etiam expleri in Vigilia festivitatis, in qua conceditur Indulgentia.

95. Ex dictis colliges: 1. indulgentiis frui posse concedentem ipsum, modo opera aliis praescripta et

ipse adimpleat: 2. eas non expirare morte concedentis, si sine restrictione sint concessae: 3. posse uno, eodemque opere plures obtineri indulgentias, si opus non possit iterari intra praescriptum tempus, ut jejunium, communio, cet. et aliunde utile sit ad finem concedentis: 4. non lucrari indulgentiam, qui opera injuncta vel omnino omittit, vel ex parte, saltem notabili, quamvis sine culpa praetermittat. Pariter qui ea non implet tempore, loco, et ratione a concedente praescriptis, aut per alium implet, nisi alter sit solum instrumentum, v. g. famulus ad eleemosynam pro hero suo erogandam. Neque is, qui omnino caret intentione, quae tamen satis est, ut sit generalis, et interpretativa: 5. lucrari indulgentiam eum qui opus praescriptum implet, etsi aliunde sit praeceptum: 6. non obtinere plenariam indulgentiam eum, qui liber non sit omni culpa, etiam veniali, dum ultimum opus implet; unde consultum est, ut communio sit ultimum. Potest tamen remitti poena aliis venialibus jam remissis debita, etiamsi non remittatur poena debita peccatis venialibus non remissis.

96. *Quaest. 4.* An, et quomodo indulgentia defunctis prodesse possit? R. Ipsi prodesse non quidem per modum absolutionis, sed per modum suffragii. Verum indulgentiae concessae vivis, non possunt applicari defunctis, nisi id exprimat, eum id pendeat a voluntate concedentis. Et licet effectus pro vivis, inquit Wigandt, sit infallibilis, non est tamen infallibilis pro defunctis, cum pro eis nulla promissio adsit, nec Deus acceptet, nisi ad suum beneplacitum. Ut autem quis pro defunctis indulgentiam lucretur, requiritur etiam status gratiae, saltem in fine operis, ut tutior, ac verior sententia docet, teste Lugo.

97. *Quaest. 5.* Quid requiritur ad lucrandam indulgentiam jubilaei? R. Praecipua circa jubilaicum collegit Bened. XIV. in sua Const. *Inter praeteritas.*

tibi declarat 1. per verba *vere poenitentibus et confessis* intelligi debere actualem confessionem. 2. Omnes visitationes Ecclesiarum una die perficiendas esse, scilicet a media nocte usque ad mediam noctem, vel a vespera usque ad vesperam. 3. Per clausulam: *Ad beneplacitum nostrum, et Sedis Apostolicae*, non cessare indulgentias morte Pontificis. 4. Quando in indulto jubilaei suspenduntur *omnes, et singulae* indulgentiae, plenarias quoque suspendi. 5. Indulgentias pro vivis applicari non posse pro defunctis. 6. Tempore jubilaei anni Sancti manere suspensas facultates Regularium absolvendi a casibus reservatis Apostolicae Sedi, et in Bulla Coenae contentis, facultates quoque vota commutandi, quocumque sint titulo concessae. 7. Vi jubilaei non posse absolvi haeresim externam. 8. Quando dicitur: *commutatio votorum fiat dispensando*, principaliter esse attendendum ad commutationem, ita ut materia subrogata non sit *exorbitanter* minor; secus si dicatur *dispensatio fiat commutando*. 9. Facultatem dispensandi non includi in facultate commutandi. 10. Quod ad irregularitates pertinet, quicquid sit de controversia, num sub nomine censurae comprehendatur irregularitas ex delicto, dari facultatem dispensandi ab occulta irregularitate ob violationem censurarum dumtaxat. 11. facultatem commutandi pia opera non intelligi datam circa confessionem, et communionem (praeterquam cum pueris) aut orationem necessariam in visitatione.

98. Nec commutatio fieri potest in opera aliunde debita. Imo nec jubilaicum acquiri potest per opus alias debitum (puta, si quis ex legato teneatur dare eleemosynam) nisi qui indulgentiam concedit, nominatim dicat per illud acquiri posse, contingit, cum inter opera injuncta opus alias ut debitum praescribitur, v. g. indicendo jejunium quatuor temporum. Denique commutatio fieri debet in opera ejusdem natu-

12. Sacerdoti praeter excommunicationem Pontifici reservatam in Const. *Apostolici muneris*, inhabilitatem in jubilaeco imponi ad absolvendum complicem in peccato turpi. 13. Facultates, quae tribui solent, cum eo solum intelligi, qui paratus sit ad consequendum jubilaecum, et animum habeat exequendi opera injuncta. 14. Confessarios tantum in foro Sacramentali, et Ecclesiis designatis posse absolvere, et vota commutare. 15. Eo tempore confessarium imponere debere poenitentiam confitentibus, ne mutilum maneat Sacramentum. 16. Nomine *partis laesae* non intelligi judicem, sed eum, qui damnum est passus; nec commutari posse vota in praedictum terii, sicut votum perseverantiae in aliqua Congregatione, quod naturam induit contractus, et reciprocae obligationis inter voventem, et Congregationem.

99. Declarat 17. eum, qui post confessionem prolabitur in lethale, debere iterum confiteri, ut ultimum opus fiat in gratia. 18. Opera facta in peccato valere ad lucrandum jubilaecum, modo fiant animo exhibendi honorem Deo, et modo ultimum opus adimpleatur in gratia. 19. Nomine *incolae* venire omnes, qui sunt Romae animo ibi morandi per majorem anni partem, et omnes, qui Romae alicujus muneris, aut negotii causa morantur. 20. Confessionem esse necessariam ad lucrandum jubilaecum, etiam si quis habeat solum venialia. Pro aliis vero indulgentiis non requiritur confessio venialium, si confessio praecipitur ut dispositio; secus vero, si injungitur ut opus praescriptum. 21. Si post confessionem relabitur quis in mortale, non teneri ad repetendas visitationes, licet teneatur confiteri. 22. In visitatione Basilicarum opus non esse ingredi, vel egredi per portas Sanctas. Si quis autem ante publicationem jubilaeci visitaverit Basilicas, et compleat visitationes ipso die publicationis, lucrari jubilaecum, modo aliam visitationem quatuor Basilicarum

illo die perficiat. 23. Satis esse orationem vocalem; si quis autem sola mente orare voluerit, laudandum esse quidem, sed mentali orationali quam ab eo vocalem esse adjungendam. 24. Posse quempiam iterum lucrari jubilaecum, si repetat opera injuncta, sed facultatibus concessis prima solum vice posse gaudere. Hoc tamen non intelligi de indulgentia concessa iis, qui statutis diebus Ecclesiam visitaverint, tunc enim unica tantum indulgentia acquiri potest. Denique eum, qui in confessione absolutus est a censuris aut alias gratias accepit, eas non amittere, si forte mutet propositum implendi reliqua opera praescripta.

100. Quibus duo sunt adjungenda; alterum est, facultatem Sanctimonialibus in jubilaeco concessam ad eligendum sibi Confessarium, intelligi solum de Confessariis ab Episcopo approbatis pro quocumque monasterio illius loci. Ita declaravit Bened. XIV. in Const. *Celebrationem*, edita Kal. Jan. 1751. Alterum est, Regulares posse tempore Jubilaeci confiteri etiam reservata Sacerdoti cuilibet etiam saeculari ab Ordinario approbato, ut constat ex Const. Greg. XIII. et Alex. VII. in Const. *Unigenitus*. Ex data hactenus Pontificum doctrina, facile explicari possunt quaestiones omnes, quae de hoc argumento solent agitari, quarum praecipuas vide apud Auctorem nostrum.

CAPUT VII.

De Ministro Sacramenti Poenitentiae.

101. *Quaest. 1.* Quisnam sit Minister Poenitentiae? R. Solus Sacerdos, habens jurisdictionem. Ita declaravit Conc. Trid. Sess. 1. c. 43. de reform. *Quoniam igitur natura, et ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur, persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, et verissimum esse Sy.*

nodus haec confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Porro ordinariam jurisdictionem habent, Pontifex erga fideles omnes, Episcopi in suos Dioecanos, Parochi in suos Parochianos, Superiores Religiosorum in suos subditos. Delegatam habet is qui eam accipit ab habente jurisdictionem ordinariam; delegatus autem non potest alteri facultatem suam subdelegare, nisi hoc ei specialiter concessum fuerit.

102. *Quaest. 2.* An ad confessiones audiendas necessario requiratur praeter jurisdictionem approbatio Episcopi? R. aff. ex Tridentino Sess. 23. de Ref. c. 15. decernente: *nullum etiam Regularem posse confessiones Saecularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, et approbationem, quae gratis detur, obtineat.* Sensus autem Concilii est, ut nemo non solum licite, sed nec valide possit absolvere sine Episcopi consensu, et approbatione, quae est veluti conditio necessaria ad jurisdictionem recipiendam. Ita constat ex universae Ecclesiae praxi, et ex damnatis ab Alex. VII. propositionibus, videlicet. . . .

1. *Concilium Tridentinum non obligat Regulares in Gallia ad obtinendas approbationes ab Episcopis, ut Saecularium confessiones audire possint, neque ex illius Concilii auctoritate privilegia Regularium restringi possunt, cum id in Gallia receptum non sit, praeterquam in decisionibus fidei.*

2. *Satisfacit praecepto Confessionis annuae, qui confitetur regulari, Episcopo praesentato, sed reprobat.*

3. *Qui beneficium curatum habent, possunt sibi eligere confessarium simplicem Sacerdotem, non approbatum ab Ordinario.*

103. Jam vero cum Concilium non loquatur, nisi de confessione saecularium, possunt Regulares cum facultate suorum Praelatorum audire confessiones Religiosorum ejusdem Ordinis. Verum ad audiendas confessiones Monialium, etiam Religiosis subjectarum, requiritur Episcopi approbatio ex decreto Greg. XV. et Clementis X. in Const. quae incipit *Superna*, in qua declaratur 1. non posse Regulares in una dioecesi approbatos confessiones audire in alia dioecesi ubi non sunt approbati, quamvis poenitentes subditi sint illius dioecesis, in qua confessarius fuerat approbatus. 2. Generaliter approbatos ad audiendas confessiones saecularium non posse confessiones monialium audire sine speciali approbatione, neque approbatos pro uno monasterio censi pro aliis approbatos. Item extraordinarios semel deputatos ad confessionem monialium, finita deputatione, non posse easdem moniales absolvere sine nova facultate. 3. Declaratur, posse Confessores Regularium in Monasteriis excipere confessiones illorum saecularium, qui sunt de ipsorum familia, et continui commensales; non autem aliorum, qui tantum illis deserviunt.

104. *Quaest. 3.* An simplex Sacerdos ab Episcopo non approbatus possit absolvere de solis venialibus? R. Non posse id licite fieri, certum est ex decreto Innoc. XI. ubi jubentur Episcopi, *ne permittant, ut venialium confessio fiat Sacerdoti non approbato ab Episcopo; Sacerdotibus autem indicitur: Si quicumque Sacerdotes secus egerint, sciant Deo se rationem esse reddituros.* Imo nec valide id licere tuentur aliqui satis probabiliter, quod Sacerdos jurisdictionem absolvendi habet ab Ecclesia; haec autem non videtur voluisse conferre simplici Sacerdoti jurisdictionem absolvendi a venialibus, cum ipsi expresse prohibeat uti tali jurisdictione. Nihilominus communissima est sententia Theologorum cum Suario, Lugo,

Cano, Salmant. et aliis validam esse absolutionem venialium datam a Sacerdote, etiam non approbato eo quod venialia non sint materia necessaria Confessionis. Unde creditur Christum ea non subdidisse potestati Ecclesiae, vel sufficere eam potestatem solvendi, quae confertur in ordinatione, ut alii volunt.

105. *Quaest. 4.* An Parochus possit confessiones audire in aliena parochia? R. 1. Posse audire confessiones suorum subditorum, cum certe ordinariam habeat jurisdictionem quoad proprios subditos, quae cum non sit contentiosa, nec requirat strepitum fori, exerceri potest in quovis territorio. R. 2. Sine licentia Episcopi non posse absolvere alienos subditos, etiam cum facultate illorum Parochi. Ratio est, quia Parochus non approbatur ab Episcopo, nisi pro parochia, in quam eligitur, nec in alias extenditur ejus ordinaria jurisdictio. Atque ita declaravit S. Congregatio Concilii, cui adhaeret Bened. XIV. Hic tamen recte animadvertit, id Parochis licere ubi viget consuetudo, quae jurisdictionem conferre valet, saltem ex tacita Episcopi facultate.

106. *Quaest. 5.* Qualis in Confessario debeat esse Episcopi approbatio? R. 1. Non sufficit approbatio petita, et negata, etiamsi injuste negetur; contraria vero sententia est omnino improbabilis, etiam pro Regularibus, post damnatam propositionem ab Alex. VII. superius allatam. 2. Approbationem petendam esse ab Ordinario loci, in quo confessiones excipiuntur, ut fert communis sententia, et praxis fidelium, idque videtur constare ex Bulla Innoc. XII. *Cum sicut*, decernente: *Confessarios tam saeculares, quam regulares, quicumque illi sint, in vim Bullae Cruciatæ nullatenus posse audire poenitentes, sine approbatione Episcopi loci, in quo ipsi poenitentes degunt, et Confessarios eligunt Neque ad hoc suffragari approbationem semel, vel pluries ab aliis Ordinariis aliarum*

diocesum obtentam, etiamsi poenitentes illorum Ordinariorum, qui tales confessarios approbassent, subditi sint. Deinde declarat Pontifex, alias confessiones fore invalidas, et confessarios suspensos, cet. reprobata, tanquam falsa, et temeraria quacumque contraria opinione. Quam bullam Innocent. confirmavit Bened. XIV. in bulla, quae incipit *Apostol.* Ratio autem est, quia ex eo quod quis confiteri vult in aliquo loco, quoad hoc fit subditus Episcopi illius loci, saltem ex consensu Episcoporum, a quibus erga proprias oves data intelligitur jurisdictio Sacerdoti approbato ab Episcopo loci, in quo velint confiteri.

107. *Quaest. 6.* Quosnam Sacerdotes, et quomodo approbare possit Episcopus? R. 1. Episcopus in sua Diocesi non potest approbare Sacerdotem aliquem, nisi subdatur ipsi saltem ad tempus. Approbatio autem fieri ab eo potest, vel per se, vel per alium, cum non sit actus ordinis, sed jurisdictionis tantum. R. 2. Approbatio fieri potest cum restrictione ad tempus, locum, personas, cet. et contraria doctrina damnata est ab Alex. VII. tanquam temeraria, et erronea. Nec limitationis suae rationem cuiquam reddere tenetur Episcopus, ut ait Cabassutius. Quod si approbatio semel absolute conceditur, non extinguitur morte concedentis, nec revocari potest sine justa causa. Et quamvis tunc nullam foret revocationem, sine causa factam, Theologi nonnulli contendunt; haec tamen opinio in praxi non potest habere locum, cum multae possint esse revocationis causae confessario ignotae, nec hujus sit judicare de justitia causae propter periculum hallucinationis.

108. Hic nota, S. Pium V. in Const. *Romani*. declarasse, Regulares approbatos ab Episcopo antecessore posse iterum examinari a Successore, et si minus idonei reperti fuerint, reprobari. Unde nonnulli colligunt, teste Ferraris, Vicarium Capitularem non

posse Regulares vocare ad examen, nec eos privare facultate excipiendi Confessiones, nisi facultas data sit ab Episcopo *ad nostrum beneplacitum*, tunc enim morte Episcopi illa expirat.

109. *Quaest. 7.* An Sacerdos ab Episcopo approbatus habeat jurisdictionem ad absolvendum complicem in turpi peccato contra sextum praeceptum? R. Neg. ex duobus decretis Bened. XIV. altero dato kal. Jun. 1741. altero 8. Feb. 1741. In primo declarat Pontifex, Sacerdotem absolventem a peccato turpi socium criminis carere omni facultate, et jurisdictione, proindeque absolutionem irritam fore, ac nullam. 2. Ita absolventem incurrere Excommunicationem Papae reservatam. 3. Excipitur casus extremae necessitatis, nempe mortis articulus, deficiente alio Confessario, etiam simplici Sacerdote, qui possit eum absolvere. In posteriori decreto declaratur, ad rem, de qua agitur, perinde esse, nullum adesse Sacerdotem praeter complicem, ac eum tantum adesse, qui non possit excipere confessionem sine periculo scandali, aut infamiae poenitentis, proindeque in eo casu non prohiberi, quominus Sacerdos possit impudicitiae complicem absolvere; tenetur tamen Confessarius complex talia pericula, si possit, avertere sub eadem poena excommunicationis, licet tunc valide absolveret, etsi non averteret.

Alia circa jurisdictionem confessarii vide apud Auctorem hujus capituli dubio II. et III.

CAPUT VIII.

De Peccatorum reservatione.

110. *Quaest. 1.* Quid sit reservatio, et quibus conveniat reservandi potestas? R. 1. Reservatio est restrictio, vel negatio jurisdictionis circa peccatum

aliquod. Certum est inesse Ecclesiae hanc potestatem quaedam graviora crimina reservandi, a quibus inferiores ministri nequant absolvere, ut ita subditi melius cognoscant illorum gravitatem, et ab illis abstineant, quorum difficilem vident remissionem. R. 2. Haec potestas convenit R. Pontifici quoad omnem Ecclesiam, cujus est supremus Pastor; Episcopis quoad subditos suae Dioecesis. Praelati Religiosorum Ordinum ex decreto Clem. VII. undecim tantum casus reservare possunt, nec plures sine consensu Capituli generalis pro toto Ordine, aut Provincialis pro tota provincia; de his autem postea dicendum.

111. *Quaest. 2.* An, et quatenam sit causa reservationis? R. Nemo potest reservare sibi peccata sine gravi, et justa causa, cum ea potestas, ut Tridentinum ait Sess. 14. c. 7. data sit Episcopis, *in aedificationem, et non in destructionem*. Hinc reus est peccati lethalis, qui absque justa causa reservationem imponeret. Quid vero si injuste imponatur, eritne valida, an non? Invalidam aliqui dicunt cum Soto ex ratione adducta a Tridentino; sed communis, et magis vera sententia ait, illicitam esse, sed validam, quia tota jurisdictio pendet ab Episcopo, qui sicut potest Confessariis suis, etiam parochis non concedere facultatem absolvendi ab aliquo peccato, ita poterit illud sibi reservare; in re autem standum est pro potestate Superioris. Excipit autem De-Lugo, si reservatio facta Parocho sit talis, ut officio suo fungi recte non possit; tunc enim nulla esset hujusmodi reservatio.

112. *Quaest. 3.* An ignorantes peccati reservationem, ab illa excusentur? R. Neg. de peccatis Episcopo reservatis, cum reservatio non sit poena respiciens poenitentem, sed restrictio jurisdictionis, quae ad confessarios pertinet. Id quod liquet ex Tridentino Sess. 14. c. 7. docente, *Sacerdotes nihil posse in ca-*

sibus reservatis. Et quamvis reservatio in poenitentium remedium sit instituta, finis tamen reservationis non est tantum, ut fideles a culpis gravioribus absterreantur; sed etiam, inquit Fagnanus, ut recipiant a Superioribus poenitentias, monita, ac remedia opportuniore, quae non nisi a prudentibus adhiberi oportet: unde etiam in ignorantibus sine ipsorum culpa reservationem, non cessat omnino finis reservationis. Haec quidem quoad casus reservatos Episcopo, aliisque praelatis inferioribus; et quidem etiam si reservationi censura sit annexa, quia non reservantur praecipue propter censuram, sed propter criminum gravitatem; reservationi autem ut fortius liget, annectitur censura. Ita Suarius, Layman, et alii contra Wigand, Aversa, et alios, qui excusant a reservatione ignorantes eam, quandocumque casui censura est adjuncta.

113. Aliud est de peccatis Papae cum excommunicatione reservatis; haec enim cum praecipue reserventur propter censuram, invincibiliter ignorantes excusantur a reservatione, sicut liberantur a censura, ut nemo dubitat ex c. 2. *de Const. in 6.* Ita communiter TT. contra paucos. Si quis tamen sciens censuram nescit esse reservatam, non ideo a reservatione excusatur; consentiens enim in censuram, tacite etiam consentit in poenam censurae, omnesque ipsius effectus. Hic tamen notare oportet, esse duos casus Pontifici reservatos, sed absque censura. Primus est; dum quis vel per se, vel per alios falso accusat Sacerdotem de sollicitatione in tribunali Poenitentiae. *Const. Bened. XIV. Sacramentum.* Secundus; si quis accipiat dona a Regularibus utriusque sexus, nisi prius totum restituerit, si dona valeant pluris decem scutorum romanorum, vel si valeant minoris, saltem partem ad arbitrium Poenitentiarum.

114. *Quaest. 4.* Quenam peccata cadant sub

reservatione? R. 1. Non possunt reservari peccata mere interna in opinione multorum; quamvis alii non minus probabiliter affirmant; cum ea non possint absolvi, nisi ex vi jurisdictionis, quae cum detur ab Ecclesia, potest ab ea limitari, et restringi. Sed licet sit in Ecclesia potestas ea reservandi, nunquam tamen consuevit ea reservare. R. 2. neque reservantur peccata solum venialia, cum non sint materia necessaria confessionis; quicquid sit de controversia super potestate ipsa reservandi. Nec peccatum externum leve, licet ab interno malitiam gravem accipiat; quamvis enim actio externa malitiam imbibat actus interni, adeoque mereatur aeternam poenam; Ecclesia tamen quoad reservationem solum attendit malitiam externam, quae ex objecto suo gravis sit. Nec vero quaecumque peccata gravia reservari solent, sed solum graviora, et opere consummata. Itaque cum reservatio sit lex odiosa, stricte interpretanda est; hinc reservato homicidio, non intelligitur reservata percussio gravis, nisi sequatur mors; reservata fornicatione, solum reservatur copula carnalis; reservata sodomia, intelligitur perfecta, nisi aliud exprimatur, ut certe in aliquibus peccatis exprimitur.

115. *Quaest. 5.* Quid agere debeat Confessarius inferior, cum ei poenitens confitetur reservatum? R. Mittendus est poenitens ad Superiorem, nisi consultus sit, ut ipse confessarius a Superiore petat facultatem absolvendi a reservatis, tacita persona, et peccato. Quod si Superior adiri non possit, et sit urgens causa confitendi, potest inferior absolvere a reservatis, etiamsi censura connexis, cum onere ut postea poenitens se sistat Superiori. Porro mihi certum est, in ea hypothesi poenitentem directe absolvi a non reservatis, indirecte a reservatis, quamvis cum onere, manifestandi postea reservata legitimo Superiori, aut ejus delegato. Ita S. Carolus in *Instr.*

116. *Quaest. 6.* An qui necessitate urgente confitetur ei qui non habet facultatem ad reservata, teneatur ei confiteri etiam reservata? R. Sunt qui doceant cum S. Antonino, Soto, et aliis, sufficere in eo casu confiteri non reservata, et postea Superiori reservatum manifestare. S. Thomas vero, Suarius, et illi communiter docent omnia tunc esse confitenda; tum ut servetur lex Divina de integritate confessionis; tum ut Sacerdos integre cognoscat statum poenitentis, quem saepe non potest agnoscere, nisi reservata manifestentur; quae est potissima ratio D. Thomae in 4. dist. 12. q. 3. a. 4. Et haec est universalis Ecclesiae praxis, quae in re ista est maximi momenti.

117. *Quaest. 7.* An superior, auditis reservatis, possit ab eis absolvere, et mittere poenitentem ad inferiorem Sacerdotem, qui cum a non reservatis absolvat? Negant communiter DD. ex praecepto Divino integritatis confessionis; nec vero ulla est necessitas dimidiandi confessionem, cum Superior possit, etiamsi aliis negotiis sit obstrictus, tollere reservationem, et mittere ad inferiorem, a quo absolvatur, praescribendo remedia, si opportuerit, et injungendo poenitentiam. Quod si bona fide poenitens ita Superiori confiteatur, et ab eo absolvatur, valida erit absolutio cum obligatione confitendi non reservata cuilibet confessorio.

118. *Quaest. 8.* An Superiore injuste negante facultatem absolvendi a reservatis, possit inferior Sacerdos etiam directe ab eis absolvere? R. 1. Certum est non posse Superiorem sine gravi causa eam facultatem denegare, nec in ea concedenda difficilem se praebere, ut cum D. Th. docet Suarius. Imo peccare graviter potest, si neget, cum sciat poenitentem nullo modo induci posse ad ipsum adeundum. Certum est pariter aliquando Superiorem posse justis de causis cogere poenitentem, ut ipsi se sistat, si aliter grave damnum vel

scandalum communitatis jure timeri possit. Nec poenitens erit rite paratus ad suscipiendam absolutionem, si nolit se sistere. R. 2. Si superior injuste neget facultatem absolvendi a reservatis, non ideo confessarius potest ab eis indirecte absolvere; tum quia ex Trid. Sacerdotes inferiores nihil possunt in reservatis; tum quia sicut valida est injusta reservatio, ita valida est injusta denegatio facultatis. Ita De-Lugo, Layman, et alii contra Henricum, et Dianam.

119. Notant autem Aversa, et Lugo, Confessarium Regularium ad id muneris designatum, si iudicet localem Superiorem injuste sibi negare facultatem absolvendi a reservatis, posse pro illa vice absolvere; atque ita declaratum esse a Clem. VIII. Confirmat autem id ipsum Tournelyus, afferens decretum S. C. ab Urbano VIII. approbatum. Quod ad omnes Confessores regularium extendit Pellizarius, qui vult idem habere locum, si poenitens ipse petat, et Confessarius putet injuste negari. Idem volunt aliqui, si Superior adiri nequeat, et tempus urgeat celebrationis, vel communionis, nec sine scandalo committi possit. Adde FF. Minores habere privilegium semel absolvendi suos a reservatis absque facultate Superiorum, ut testatur Emmanuel Rodriguez, adeoque id potuerunt ii Regulares, qui in hoc privilegio cum Minoribus communiant.

120. *Quaest. 9.* An, et quomodo peregrinus absolvi possit a reservatis? R. 1. Peregrinus discedens in aliam dioecesim, si peccatum habeat in utraque reservatum, non potest absolvi, nisi a confessorio habente facultatem ad reservata. Ita communis sententia, et constat ex prop. damnata ab Alex. VII. quia ut ait Suarius, talis poenitens judicandus est quoad confessionem tamquam incola illius dioecesis. R. 2. Si peccatum quod confitetur reservatum sit in ea dioecesi, sed non in patria, non potest absolvi a quocumque illius

loci confessario, nisi ab habente facultatem in reservata; tum quia cum peregrinus quoad forum Sacramentale sit velut incola illius loci, debet se subicere illius legibus; tum quia cum reservatio respiciat confessarios potius quam poenitentes, inferior confessarius limitatam habet jurisdictionem circa talia peccata. Atque ita resolvit S. C. Episcoporum 17. Nov. 1616. R. 3. peregrinus habens peccatum in patria reservatum, potest absolvi a quocumque confessario loci, in quo non est reservatum. Ita communior, et probabilior sententia, probata universali consuetudine, et consensu Eugenii IV. qui, teste De-Lugo, et Salmant. id concessit iis, qui bona fide in alieno Episcopatu versantur. Idemque confirmavit Clemens X. in Bulla, quae incipit *Superna*, nisi in fraudem reservationis ad alienam Dioecesim pro obtinenda absolutione migraverint.

121. Quid autem sit intelligendum per illa verba *in fraudem reservationis*, non omnes uno modo explicant. Daniel Concina dicit intelligi, *si fiat fide non bona*. Recte quidem, et in hoc omnes conveniunt, sed difficultatem non solvit. Omissis aliis explicationibus, mihi probabilior videtur ea, quam ex Lugo affert Roncaglia, qui to *in fraudem* de iis intelligit, qui alienam petunt dioecesim praecipue ob finem obtinendi absolutionem, vitandique iudicii proprii Pastoris. Ratio est, quia fraus dicitur intervenire, ubi lex redditur illusoria, ut ait Barbosa axiomate 102. Eluderetur autem reservationis lex, si poenitens alio migraret ex principali motivo petendi absolutionem. Quod si praecipue ob alium finem iter agat, puta negotii pertractandi, vel indulgentiae lucrandae, vel ut Confessarium prudentiorem inveniat quocum sese melius expediat, absolvi poterit; modo finis praecipuus non sit reservationem effugere, et facilius absolvi.

122. Nota tamen, peregrinum extra dioecesim non

posse absolvi a censuris in patria reservatis, quia in cap. *nuper de sent. Excom.* dicitur, simplex confessarius non posse a censuris absolvere. Ille tamen subiectus non est censuris latis ab Episcopo loci, quandiu non contraxerit domicilium, vel quasi domicilium in eo loco, ut probat Suarius ex c. *a. nobis de sent. Excom. in. 6.* ubi dicitur: *solo subditos comprehendi sub Excommunicatione lata ab Episcopo pro futuris delictis.* Utrum autem peregrinus subeat reservationem, dubitant DD. Mihi probabilior videtur sententia affirmans; quia licet peregrinus non subiaceat legibus loci per quem transit, tamen ratione delicti, fit subditus eo tempore quo peccat; tum praecipue, quia Confessarius, quem respicit reservatio, non potest absolvere peregrinos nisi juxta fines jurisdictionis sibi ab Episcopo praescriptos. Quid possint Episcopi circa peregrinorum absolutionem, vide apud auctorem.

123. Pro aliis quaestionibus dirimendis, nota 1. cum, qui a Superiore semel est a reservatis absolutus, posse a quovis confessario iterum ab iisdem absolvi, cum non sint materia necessaria confessionis: 2. eum, qui bona fide confitetur peccatum reservatum, nesciens reservationem, vel putans Confessarium potestatem habere illud absolvendi, vel sine culpa illius obliviscitur; valide absolvi, directe quidem a non reservatis, indirecte tamen a reservatis, cum onere autem se sistendi Superiori, ubi noverit illa re vera fuisse reservata. Ita communis, et vera sententia cum Suario, Lugo, Salmant. cui adhaeret Concina contra Antoine: 3. si quis confiteatur Superiori, et sine culpa obliviscatur peccati reservati, non ideo liberatur ab onere iterum Superiori se sistendi, ut ab illo peccato absolvatur; nec potest a simplici Sacerdote absolvi, ut multi satis probabiliter conterdunt. Ratio nostrae sententiae est; quia reservatio, non tollitur, nisi peccatum subiciatur iudicio superioris cujus est

opportunum remedium, et poenitentiam adhibere. Excipit Suarez, si Sacerdos Superiorem adiverit, ut facultatem obtineret absolvendi a reservatis, aut eam habeat ex privilegio, v. g. jubilaei, vel Bullae Cruciatæ.

124. Nota 4. In communi DD. sententia tolli reservationem per confessionem inculpabiliter in validam; quamvis enim ea ut plurimum non tollatur nisi per confessionem Sacramentalem, quæ re vera deesset in nostra hypothesi; Superior tamen eam tollere potest, ut fateatur ipse Concina, sine Confessione Sacramentali. Velle autem eam tollere Superior jure præsumitur, quoties subditus ejus judicio reservata subicit, ut præbere possit monita salutaria, et poenitentiam imponere, quo modo finis obtinetur reservationis, etiamsi ex alio capite absque ulla culpa confessio evadat nulla, et invalida. Atque id evenit, inquit Salmantic. vigore consuetudinis, communi DD. auctoritate firmatæ. Non ita communis est doctrina docens tolli reservationem per confessionem culpabiliter nullam, cum non præsumatur Superior velle, ut subditus commodum ex iniquitate reportet. Nihilominus contraria sententia est forte communior, et probabilior ex ratione supra adducta de fine reservationis, qui re vera obtinetur, etiamsi confessio sit sacrilega. Quod autem commodum reo ex iniquitate proveniat, id accidentarium est.

125. Recte tamen excipit Wigandt ex Lugo, Suarior, et aliis, si poenitens sciens prudens taceat reservatum, aut in confessione alioqui sacrilega illud etiam sine culpa non confiteatur. Idem dico, si non sit in animo vitandi in posterum reservatum, et implendi adjunctam poenitentiam. Tenetur enim semper implere poenitentiam pro reservato injunctam, etiamsi postea ab inferiore absolvatur. Excipienda est etiam confessio invalida tempore jubilæi, in quo cum Por-

tifex eo fine tantum auferat reservationem, ut fideles lucrentur jubilæum, non presumitur velle reservationem auferre, nisi confessione valida, qualis est necessaria ad indulgentiam obtinendam.

126. Quæri etiam solet, an simplex confessarius possit absolvere in dubia reservatione? Equidem si dubitatio cadat super peccatum, v. g. si poenitens dubitet, an graviter peccaverit? absolvi poterit a quolibet confessario; quia reservatio stricte est interpretanda de peccatis, quæ certo sint gravia. Quod si dubitet, an peccatum illud sit, necne reservatum, negant multis simplicem confessarium absolvere posse, cum saltem dubia sit jurisdictio. Alii tamen communius affirmant, quia cum reservatio sit strictæ interpretationis, possessio stat pro facultate absolvendi. Et cum hæc sententia sit valde probabilis, et communis, Ecclesia censetur supplere jurisdictionem. Quod autem objicit Concina, nempe Clementem VIII. prohibuisse Confessariis, etiam privilegiatis, absolvere a cassibus *etiam dubiis, in Bulla Coenæ reservatis*, et in *Extravag. Perlectis* declarari percussionem Clerici esse Papæ reservatam, etiam cum dubitatur, num sit levis, vel gravis; id quidem nihil obstat, sed potius favet sententiæ nostræ, quod scilicet confessarius in aliis casibus possit absolvere, qui sunt dubie reservati, cum exceptio firmet regulam in contrarium. Addo cum Roncaglia, decretum illud moderatum esse a Clemente anno 1602. sublatis illis verbis: *dubie reservatis*. Alia de reservatis vide apud Auctorem, qui notat præsumentes absolvere a reservatis Papæ, vel Episcopis, causantes aliquod privilegium, incurrere excommunicationem ipso facto, et quidem Papæ reservatam.

127. Denique a Trid. decretum est Sess. 14 c. 7. *Pie admodum, ne hac de ipsa occasione aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sacerdotes*

quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis, et censuris absolvere possunt. Neque ita absolutus tenetur postea, si convaluerit, Superiori se sistere, cum quilibet Sacerdos in gravi mortis periculo habeat potestatem directe absolventi a quovis peccato. Et quamvis multi in ea sint opinione, simplicem Sacerdotem posse absolvere in articulo mortis, etiam praesente confessario ab Episcopo approbato, idque significare videantur verba Tridentini, dicentis, *nullam esse reservationem in articulo mortis*; alii tamen Doctores ea interpretantur de sola hypotesi, qua nullus adsit approbatus Sacerdos, cum finis Concilii sit impedire, ne quis pereat ex defectu absolutionis. Ita declarat Rit. Romanum, ajens; *si periculum mortis immineat, approbatusque desit Confessarius*, cet. S. Carolus in Instr. Confess. Approbatus autem ab Ordinario potest absolvere a quibusvis peccatis, et censuris.

CAPUT IX.

De sigillo Confessionis.

128. *Quaest. 1.* Quae, et quanta sit obligatio sigilli Sacramentalis? R. Est omnino gravissima. Ita ut nec ad vitandam mortem liceat unquam Sacerdoti aliquid in Confessione auditum revelare; nec in hoc admittitur parvitas materiae, ut DD. animadvertunt. Oritur autem haec obligatio tum ex jure naturae, tum Ecclesiastico. Jus enim naturae vetat, ne arcanum alterius manifestetur, unde ipsius damnum possit emergere; in Confessione praeterea pactio quaedam tacita intercedit, vi cujus confessarius promittit secretum. Addo, in lege Divina Confessionis hoc secretum quodammodo contineri, neque enim aliter Christus instituit praeceptum confitendi, nisi sub onere tacite imposito Confessario nunquam revelandi audita

in foro Sacramentali. De lege autem Ecclesiastica constat ex Lateran. IV. et Tridentino, gravibus afficiente poenis Confessarium, qui legem sigilli violaverit. Quae violatio malitiam gravem affert tum sacrilegii, tum infidelitatis, tum etiam detractionis, nisi peccatum alioqui sit publicum.

129. *Quaest. 2.* An sigillum frangatur, si confessio fuerit nulla, vel ficta? R. Non frangi sigillum, si fingatur confessio ad furandum, illudendum Sacerdotem, vel pervertendum, vel ad se conquerendum, etsi et tunc prudenter tacendum sit. Nec si quis extra confessionem accipiat aliquid sub sigillo Confessionis; quia hinc solum oritur obligatio secreti naturalis; gravior quidem, aut levior pro rei gravitate, et exigentia. Tenetur tamen ad Sigillum Confessarius, etsi poenitens discedat indispositus, nec absolutus, modo peccata dixerit ad obtinendam absolutionem. Ita D. Th. in 4. d. 21 q. 3. a. 1. Imo sigillum obligat, ut Suarius notat, cum dubitatur utrum aliquid dictum sit a poenitente in ordine ad Confessionem; aliter odiosa redderetur confessio, et peccata plura in confessione audita ob defectum memoriae, et allucinationem Confessarii possunt impune manifestari.

130. *Quaest. 3.* An sigillum frangat is, qui dicat, aliquem sibi esse confessum, vel confessum esse venialia in genere? R. Neg. nisi dicatur in circumstantiis, in quibus aliqua suboriri possit suspicio de auditis in Confessione, aut in quibus colligi possit alios esse nocentes, vel mortalia confessos. Quod si poenitens significaverit, se nolle scire, quod sit confessus, quia poenitens v. g. extraordinario Sacerdoti confitendo potest vereri, ne quis suspicetur se confessum esse grave crimen; tunc Confessarius non potest dicere ipsum audisse confessionem sine periculo fractionis sigilli. Nec licet in genere peccata referre, si inde aut in aliquam personam, aut Communitatem,